

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioannis Evsebii Nierembergii Madritensis Ex Societate
lesv De Adoratione In Spiritv Et Veritate Libri Qvatvor**

Nieremberg, Juan Eusebio

Antverpiæ, 1631

Cap. XII. De excellentiâ eius qui est in gratiâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46187)

SVM, & mercedem in cælo: mundus præterea nunc deterior & deformior est, qui non solummodò caret solidis bonis, sed etiam caducis: vix iam habet vt fallat: splendor eius fucatus iam deest; vt nos decipere non possit, nisi nos metipsi decipiamus.

CAPVT XII.

De excellentiâ eius qui est in gratiâ.

Quid de mundo quæris, si es supra mundum? quid de terrâ amas, si amaris à Deo? Quomodo in naturâ hæret, qui ascendit ad gratiam? O bonum numquam intellectum, & passim neglectum! maxima & pretiosa nobis promissa donauit Deus, vt per hæc efficiamur diuinæ consortes naturæ. Quid quærit præter Deum, qui inuenit gratiam Dei, quæ hominem attollit super omnem naturam, etiam altissimorum Thronorum, Cherubim & Seraphim, si horum substantia per se, licet eminentissima super omnem aliam creatam, spectetur; & Deum facit patrem nostrum, amicum & socium inseparabilem. Præcedere alium loco aut gradu aliquo inter homines magni fit: quale erit omnes naturæ gradus excedere? Quamuis mundus pretiosissimus esset, & res humanæ æstimabiles, deberent contemni ab eo qui est
in

in gratiâ. Dæmon superbissimus est; non tamen æstimat opinionem hominum, nec amittere aliquid putat, licet maledicatur: non caprat applausus humanos, non æstimat res materiales, dedignatur gustus hominum, ridet res nostras, hoc solum quod altioris sit naturæ: quomodo qui euectus est ad consortium naturæ Dei, qui in supremo rerum gradu positus est, sollicitatur pro rebus vilibus? Planè si homo intelligeret celsitudinem, ad quam peruenit, postquam benè confessus est, & accepit gratiam; non erat necesse aliud, vt vniuersa penitus despiceret & rideret: neque vt ad contemptum mundi induceretur, opus erat virtute magnâ; sed vel vitio id faceret, nisi impossibile esset, quod gratia esset causâ culpæ. Mali spiritus sine vllâ virtute non magnificiunt has res materiales, quia ipsi sunt in superiore naturâ: quid debet facere cum virtute, qui statuitur super omnem naturam? Rex supremus purpurâ indutus, non magni faceret ligonem neque falcem; quam è viâ, si inuenisset ante pedes, non tolleret, quia excellentioris dignitatis est quàm rusticus: cur homo, si semel ad gratiam Dei venit, deiicitur pro rebus terrenis, cum eius dignitas supra cælos sit?

O quanta excellentia gratiæ! latet sæpè in vestitu humili, in corpore debili, languente,

E

&

& horrido interdum. Vide quantum distat natura altissima Seraphim à naturâ fœdissimâ vermiculi; plus excedit vile mancipium, & fœdus leprosus, si in gratiâ sit, naturam sublimioris Angeli. Si Deus crearet aliquam naturam selectam, quâ reliquæ omnes inferiores essent, plantæ, animalia, homines, & Angeli, vt eam agnoscerent mentes illæ sublimes mundi, Principatus, Dominationes, Seraphim, suâ naturâ superiorem, veluti pecora campi agnouerunt Adam; quàm sublimis putaretur? An decorum esset, si inter bruta se misceret, & animalium mores imitaretur? O homo, ad altiorem statum eleuaris dum gratiam retines, superas omnem naturam, non solùm creatam, sed quæ creari potest. Quantum mirareris, si vermiculum, quem videras in cane mortuo, vidisses factum supremum spiritum, & æqualis naturæ cum Seraphim? cur non miraris euectionem tuam maiorem à peccato ad diuinum statum? Anne vermiculus factus spiritus, appeteret cadauera fœtida? cur tu amas caduca, mirabili modo & privilegio Deus factus, & filius Excelsi Dei non facti, qui te fecit hominem, & refecit diuinum? Licet non videas dignitatem tuam, debes credere, & certiore quàm oculorum cognitione magnum quid de te æstimare. Si omnis naturarum existentium & possibilium

possibilium perfectio, excellentia, pulchritudo, in vnâ naturâ conglomeraretur, nihil esset hæc præstantia præ minimâ particulâ gratiæ, præbentis animæ excellentiam super omnem excellentiam, & pulchritudinem super omnem pulchritudinem naturæ. Nulla est comparatio Dei ad omnem perfectionem naturalem: sic ille qui est in gratiâ, excedit omne bonum rerum; nam est in diuino gradu.

Finge, cùm nihil eras, & Deus te creare voluit, te interrogasse in quem gradum rerum creari velles, an solum esse elementum purum, an rupem, an metallum, an lignum, an brutum, an hominem, an Angelum, an vnum ex Seraphinis? nõne hoc putares magnum beneficium? an ne eligeres esse insensibilem creaturam, aut potius malles adscribi inter intellectuales? an fortè auderes sperare & præsumere censeris in eodem ordine diuino cum Deo superiorem omnibus dictis naturis? ecce quomodo quod nec in mentem tuam auderet venire, Deus tibi concedit. Non te deiecit inter animata, non inter insensibilia, non inter irrationalia; sed sublimauit non solum ad gradum rationis & immaterialem, sed ad quemdam diuinum. Plus debet Deo vnus solus homo pro minutissimo gradu gratiæ, quàm vniuersæ creatu-

ræ, à Seraphinis vsque ad arenas maris, pro creatione naturarum omnium. Plus debes Deo, quia per gratiam communicauit tibi suam naturam, quàm si sub tuam potestatem omnem creatam naturam subdidisset, omnes Angelos cæli vsque ad pecora campi.

Omnes res per suas classes distributæ sunt: inferiores non attingunt eas quæ superioris sunt ordinis: res inanimatæ non possunt attingere perfectionem uiuentium: res uiuentes non perueniunt ad sensitiua: res sensu solùm præditæ non possunt percipere intellectualia, nec corporales res spiritualia. Oculus non potest cognoscere Angelum, quia sunt diuersi ordinis: sic natura non potest attingere Deum in se; qui plus excedit omnem creatam substantiam, quàm quod spirituale est omnem sensum. Nemo potest operari diuina, nisi in statu sit diuino: quare ut nosceremus in se & tractaremus Deum, necesse erat eleuari in gradu sublimiori super totam naturam, & constitui in diuinâ serie; quod facit gratia, efferens hominem extra naturæ claustra, constituens illum in deifico statu & ordine, consortem eum faciens diuinæ naturæ, & Deum mirabili modo & priuilegio reddens. Per gratiam enim participat homo Deum secundum gradum supremum diuinæ naturæ, in quantum excedit omnem naturam;

turam; non solum quatenus est existens, vivens, cognoscens, sed quatenus Deus est, & super omnem existentiam, vitam, sensum, & intellectum. Participat diuinam essentiam, quatenus super essentiam est: participat diuinam substantiam, quatenus supersubstantialis & superessentialis est: ideo homo in gratia est super naturam, essentiam, substantiamque omnem. Si inter omnes animas & spiritus Angelicos vni soli fieret tantus fauor, vt ille vnus in mundo fuisset & nunc solus esset in gratia, licet minori quam nunc habet infans post Baptismum mortuus; stupendum miraculum haberetur, omnis creatura veneraretur illam. O anima, quomodo non te putas venerabilem, si humiliter suspicaris in gratia esse? Ne te sollicites pro rebus te inferioribus; & sunt omnes te inferiores.

Nihilominus non est sola maior excellentia gratiae excellere omnem naturam, si spectemus quod faciat hominem filium Dei charum. O qualem charitatem dedisti, Pater, vt filij Dei nominemur & simus! Accipimus spiritum adoptionis filiorum, vt iustificati gratia Christi, coheredes IESU simus, & heredes tui. O quis posset intelligere quanta dignitas sit fieri filium Dei! Magni aestimant homines, esse coniunctos & famulos terreni Regis: cur non aestimamus esse filios & here-

des Dei ? Gloriantur mortales de profapiâ hominum mortuorum, de genere carnis morturæ, de naturâ suâ terrenâ: cur non gloriantur de gratiâ, de naturâ Dei, de filiatione diuinâ? Qui ducit sanguinem Regium etiam post multas generationes, in magno mundi honore habetur: quanti debet fieri cognatum esse Deo, & consortem eiusdem naturæ?

Plus afficitur pater erga filium, quia particeps suæ naturæ est, quàm erga illum qui similis coloris est, aut eodem modo loquitur, aut eandem figuram habet: ita Deus dulciùs afficitur erga illum qui habet gratiam, quia particeps suæ naturæ est, licet minimus & contemptibilis in mundo sit, quàm erga naturam Angelorum. Maior differentia est inter substantiam Cherubicam per se, & eum qui est in gratiâ, quàm inter illud quod est pictum & viuum: licet omnis creatura participet quodammodò Deum, incomparabilis differentia est. Per naturam participat, quemadmodum imago: cùm pictor se pingit, participat pictorem in similitudine, colore, lineamentis, & superficie tenus, non in gradu vitæ & animæ rationalis. Sunt omnes naturæ rudes adumbrationes alicuius perfectionis diuinæ, sed sine parte diuini spiritus. Solùm, qui est in gratiâ, est imago viua Dei cum spiritu suo, & velut filius & imago

imago sui Patris per consortium & communicationem naturæ. Quantum distat tabula & lignum, quæ repræsentat aliquem Regem, à dilecto filio ipsius Regis? plus distat, qui est in gratiâ, ab excellentiori essentiâ & perfectione naturali supremi Archangeli: omnis enim substantia & natura mortuo modo repræsentat Deum; vt lignum, aut tabula, aut saxum aliquem Imperatorem. Inter eos in quibus est participatio naturæ, non tam dicitur similitudo, quàm idemtitas: ideò qui est in gratiâ, dicitur etiam idem cum Deo à sanctis Patribus: & vt pater & filius in humanis eadem persona censentur. Ipse Filius naturalis Dei dicit: *Omnes vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, vt & ipsi in nobis vnum sint.* Quamuis enim omnis iustus, præter Iustum Iustorum IESVM, solùm fiat filius Dei per adoptionem: maior est vnio & vnitas inter illum & Deum, quàm inter alios patres & filios naturales. Filij hominum solùm habent particulam exiguam materiæ vilis & carnis paternæ: at qui est in gradu gratiæ, integrum spiritum diuinum in se habet, Excellentior filiationis modus est filiatio Dei adoptiua, quàm naturalis hominum.

O homo, gaude de tuâ dignitate, & ne degeneres à conditione diuinâ: cura honorem Dei: sollicita causam eius, si non quia

Deus tuus est, saltem quia Pater tuus, quia omnia sua erunt tua. Filij quia sperant hereditare substantias patrum, eorum negotia agunt: tu heres Dei es, ne putes te alienum. Licet Deus non creauisset nos; ex eo quòd accepit in filios, deberemus cordialem amorem erga illum habere, & omnem curam in rebus diuinis adhibere. O Pater amantissime, quomodo non æstimo esse tuæ familiæ, & specialissimè mihi prouidere? Feræ procatulis exponunt se periculo vitæ: quid facies tu, qui etiam eos, qui contempsimus Filium tuum naturalem, adeò dilexisti, vt acciperes in filios? Quantam fiduciam potest habere anima in hac filiatione? Licet Deus nihil prouideret, attentissimam curam & dulcem sibi sollicitudinem haberet erga illum qui est in gratiâ. Quantoperè mater vidua sollicitat filium vnicum desideratum? maior & tenerrior affectus Dei & attentio est in iustos.

Accedit quòd per gratiam amici Dei fiamus. Ipse IESVS dulci supra mel voce inquit: *Vos amici mei estis*. Per gratiam enim est inter hominem & Deum dignitas quædam non disparis ordinis, in diuinam classẽ eleuando mortalem, vt immortalis Regis sit amicus. Licet filij Dei non efficeremur; ex hoc solum quòd gratia reddat nos amatos illi, inæstimabilis excellentiæ est. Amicitia præfertur

præfertur cognationi, & fidelior quàm natura ipsa habetur: consanguinei sæpe negliguntur, aut odio habentur; amici semper diliguntur: plus faciunt homines pro amicis quàm pro fratribus: qualis erit amicitia diuina? Duo maximi tituli sunt, cognatio & amor: vterque in gratiâ inuenitur. Amari à Deo, est locuples vena auri cælestis, & diuinorum bonorum: amor Dei non focors & ignauus est, sed efficacissimus & diligens. Amare est, velle alicui bonum: in Deo idem est velle & facere; quare quem amat, diuitis cæli implet. Amari à Deo, perpetuum est stillicidium, imò flumen donorum. Si pro inimicis dedit vitam, quid pro amicis faciet? Nihil in Deo est inordinatum: quare si pro aduersariis talia facit, pro dilectis incredibilia aget; maximâ attentione & summâ fidelitate prouidebit illis. Si tantam curam habet inimicorum nostrorum, vt iubeat diligere; quantam sollicitudinem habebit suorum amicorum? Adeò nos dilexit cum inimici eramus, vt videretur nos diligere plus quàm se: ane cum nos amicos dicit, & habet, diligit minùs quàm inimicos?

Gauderes habere amicum tantæ fidelitatis, ac Dauidis & Ionathæ: sed res ridicula est, & tamquam perfidia omnis humana fides, respectu eius quam Deus habet erga te. Re-

spici à Rege terreno, pro favore habetur: qualis erit, amari à Deo & zelari? Vis noscere, ô anima, amicitiam & fidelitatem Dei? tanto perè amat suos amicos, vt nesciat separari ab illis. Si in cælo solùm esset Deus, statim veniret, & non seiungeret se ab eo qui habet gratiam; sed mansionem apud eum faceret, vt societas nostra sit cum Patre, & cum filio eius IESU CHRISTO per Spiritum sanctum, qui diffusus est in cordibus nostris. Cerui, oues, agni & columbæ gregales sunt, iis iunguntur, & amant, in quibus agnoscunt suum genus. Deus socialis est, Filius Dei agnus est, Spiritus diuinus cicut & affabilis est, amat eos qui diuini fiunt, obtinentes consortium suæ naturæ quasi gregales Deo facti. Si sacratissima humanitas Christi adeò fauisset alicui, vt ab eo numquam vellet separari, quid diceremus de tam eximio priuilegio? cur non admiramur quòd diuinitas non discedat, quòd indiuiduus socius iusti Deus sit? Nec tantùm contubernalis illius habitat cū eo, sed in eo, in quo iucundiùs quàm in Sole ponit tabernaculū suū.

Quis pater ita diligit filium, vt nolit separari ab eo, & semper ambulet cum eo? quin potius pædagogò committit, vt illi assistat: at Deus Pater & amicus noster nobiscum semper vult incedere. Quæ mater ita diligit filium, vt semper in vlnis suis ferens amplectatur

ctatur tenerrimè? Deus hoc facit. Gratia est nodus Dei & hominis, est dulcis amplexus diuini Spiritus & humani. Inter mortales pater potest non esse vbi adest filius: at Deus nescit abesse ab eo, qui est in gratiâ. Licet sit Deus in creaturis essentiâ suâ, præsentîâ, & potentiâ; hoc fit quia Deus aliter esse non potest; non ex dignitate & meritis creaturarum, sed ex immensitate & infinitate Dei. At gratia hanc vim habet, non natura, vt si alioqui Deus absens esset, & non fuisset immensus, illum præsentem faceret, & ad hominem existentem in gratiâ veniret, mansionem apud eum faciens, factus vnus Spiritus cum illo: & licet posset obliuisci rerum, præsentem semper haberet dulci memoriâ, & prospiceret habenti gratiam: & quamuis posset relinquere creaturas, & non operari, sustentare, & tueri illas, in iusto semper aliquid boni operaretur: sicut enim amor acris est, non vult bonum quin efficiat.

Quantus fauor & dignitas est, Deum semper comitem habere? Certè obstupesceremus, si aliqua creatura esset tam amata Deo, & excellens, vt iuberet omnes spiritus cælestes, millia millium quæ assistunt sibi, comitari illam; vt quocumq; abiisset, cum illâ esset tota ista pompa & maiestas: quid erit hoc præsocietate & comitatu Dei, nisi solitudo? Quid omnia

omnia ante te, Domine, nisi tamquam nihilum? Si illam creaturam miraremur; quomodo non admiramur animam in gratiâ, cum Deum pro comitatu habeat, non lateri adhaerentem, sed in essentiâ suâ velut animantem illam? O fortunatissimam dignitatem hominis, & dignationem Dei, quod Summa illa Maiestas comitetur semper pusillos homines! nam minimè otiosus & inutilis animæ socius Deus erit, ut non provideat illi. Anne torpens aut cæcus assistet, ut non videat necessitates eius & misérias? Profectò non in vanum Deus se associat iustis. Possunt & se & sua negligere, si solùm curent quæ Dei sunt: Deus satagit illorum. O Pater mi, ô amice, ô sodalis, precor Maiestatem tuam, ut reuerentiam, fidelitatem, & affabilitatem erga te habeam: tecum me geram ut filius cum patre, zelans omnia tua, reputans eadem mea; ut filij boni curant res parentum, quia respiciunt ut propria. Precor, ut amicus fidelis sim tibi, in omni euentu honorem tuum quærens, partes tuas agens, & te amans plus quàm me. Da, ut bonam societatem tecum conseruem, ne continuis defectibus contristem Spiritum sanctum tuum.

At si gratia omnis in se tanta sit, ut nos cognatos & gratissimos & necessarios Deo, velutque Deos faciat, ex eo quòd detur per
Chri-

Christum; felicior, venerabilior, & magis privilegiaria est illa quâ fruuntur homines, quàm ea quâ donati sunt Angeli, & Adam in primo innocentiae statu. Ij filij quos maioribus doloribus mater peperit, plus dilecti habentur: quid mirum, cum gratia nostra tot doloribus steterit Christo, si iucundior sit, & amabilissimè propter eam maioribus privilegiis fauerit Deus, plura auxilia tribuendo, diutiùs nos sustinendo, magno efferendo honore, vt ipsi Angeli venerentur homines, quòd habeant gratiam per Christum, & pertimescant iam naturam nostram conspiciere prostratam coram se, quam ante incarnationem contempserant: quia specialis dignitas accedit gratiae, quam nunc habemus; quia facti sumus membra viua Christi, & computamur idem cum illo. A capite in membra redundat veneratio: quomodo despicient Angeli naturam nostram, quam suspiciunt exaltatam supra suam vsque ad thronum Diuinitatis, & consortium Dei? Quid mirum, non tractent vt inferiores suos, quos Dei Filius primogenitus in multis fratribus aequalitatis nomine super ipsos caelestes spiritus exaltauit, vocans homines fratres suos, pluris nos faciens quàm Angelos? Nullum ex Seraphim & Cherubim ita honorauit, vt fratrem suum vocauerit. Hæc est maxima excellen-
tia

78 IO. EVSEBII NIEREMBERGII
tia gratiæ, vt honorabilior fit, & eleuetur super omnem naturam. Sed per gratiam Christi ipsa etiam natura nostra honorabilior fit, & sublimatur super omnem aliam naturam, quatenus ipse Dominus gloriæ communicat suam gloriam in membra sua coniuncta & viua cognatorum suorum. Fundata præterea nostra gratia in IESV meritis, & vnione eius, quasi maiori iustitiâ & modo perfectiori mereri nos facit de Deo. Quia sumus filij doloris, sumus & Benjamin Deo, & filij dexterae suæ, ac dilectissimi. O Pater amantissime, qui tradidisti morti vnigenitum Filium tuum, vt ego viuerem factus filius tuus; da mihi, vt magni habeam, & cognoscam hoc beneficium. Vnus Angelus pro minimo gratiæ gradu, quam accepit, plus debet tibi, quàm cunctæ creaturæ simul pro omnibus bonis naturalibus, & creatione vniuersi. At ego homo miser plus debeo tibi pro minimâ gratiâ datâ mihi, quàm omnes Hierarchiæ Angelorum pro vniuersâ gratiâ & donis supernaturalibus, quæ concessa sunt cunctis. Nam vt ego viuerem per gratiam vitam diuinam, voluisti Filium tuum pati mortem per naturam humanam. Plus fecisti pro me, quàm pro omnibus Angelis. Plus me deuinxisti, quàm obligasti Seraphim & Cherubim.

Duæ

Duæ sunt causæ, quibus homines tenemur seruare & magnifacere gratiam. Vna est inæstimabile pretium, & inexplicabilis excellentia eius. Altera est pretiosissimus tuus Sanguis, ô IESV, quem fudisti, vt gratiam nobis mereris. Si non credimus valori eius in se, pretiosissimam putemus, cum tanto pretio nobis illam comparaueris. Maxima & stupenda res est, quam Deus, qui falli non potest, maluit vt haberemus nos, quàm seruare vitam illam pretiosissimam sui Filij.

CAPVT XIII.

Quomodo pœnitentiæ & afflictiones corporis iuuent.

Spinæ conseruant plantas in horto, & gratiam asperitates in iusto. In quassato & marcido corpore floret vis integra mentis. Vt sanum corpus reddât medici, magis affligunt illud amarissimis potionibus, inediâ, effusione sanguinis, adustionibus & maioribus tormentis: non nimis à te petitur, vt molestes quodam modo pro salute animæ. Qui languet, inter angores euomet nociua: sic & animæ vitia in vitâ iucundâ non purgantur, cum nec corporis vitia sine molestiâ curentur. Silex afflictus luces emittit: caro macerata illuminat mentem. Illa anima bestia est,
quæ